

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravištvo sta na mestnem tergu št. 10.

Katere lastnosti naj bi imele osebe, ki se vdeležujejo cerkvene glasbe.

(Dalje.)

Pobožnost se tiče pevčevega serca; serce se mora vdeleževati vsega, kar se poje, toraj tudi zlasti sv. skrivnosti, sv. maše, katero se svojim petjem spremlja. Ker sv. cerkev gledé na to od mašnikovega petja pri altarji tirja, in kar se iz bistva službe božje samo po sebi razumi, — pobožno petje kot izraz vdeležbe serca, — isto zahteva in mora zahtevati od petja na koru; za mašnika in za pevca je petje enacega pomena. „Kar iz serca pride, zopet k sercu ide.“ Namen petja pri sv. maši se ne doseže, če se malomarno, brez pravega izraza, hlapčevsko poje; tudi ne, če se mu afekcija in gledališčne razvade primešajo — pobožnost pevčeva je edina, katera na vernike dobro vpliva, in tudi v njihovih sercih pobožnost vzbuja. Brez pobožnosti manjka cerkvenemu petju ravno glavne stvari, onega višjega čutila, katero ga čez počutno in posvetno vzdiguje in z bistvom sv. daritve zediní. Cerkveno petje je in mora biti molitev, serčna molitev; ako ni, potem tudi ni kos svoji nalogi, marveč je nevredna cerkve in službe božje, nepobožnemu pevcu pa veljajo besede Gospodove: „To ljudstvo me časti samo z ustnicami, serce njegovo pa je daleč od mene“.

Kaj pa prav za prav podeli cerkvenemu pevcu ono moč petja, katera je Bogu tako lepa daritev češčenja in poveličanja, in katera poslušalca tako sladko in globoko v serce gine? Kaj mu pomaga, da je njegovo petje spoštljivo in pobožno?

To more edino le živa katoliška vera; ona kaže pevcu prav jasno neskončno vzvišenost sv. daritve, pri kateri ima sodelovati. Ta živa vera porodi v njegovem sercu ona prava čutila, katerih mora njegovo petje polno biti; v taki veri mu postane jasna visoka čast njegovega poklica, kateri ga tako tesno na altar in najsvetejše skrivnosti veže, in iz tega verskega spoznanja mu kali navdušenost za njegovo sv. službo in gorečnost, da jo kolikor mogoče dobro opravlja. Vse to mu tudi pomaga in ga sili, da se uči cerkv. liturgije in da njen pomen po raznih praznikih vedno bolj spoznava.

Vse to pa zahteva kerščansko-katoliškega obnašanja; nekerščansko in nenravno življenje pevcu ne dovoli, da bi se povzdignil do prave

pobožnosti, do višjega mišljenja, da bi se potopil v živi studenec sv. navdušenosti, v preišljevanje sv. skrivnosti — toraj tudi, da bi pel v duhu sv. cerkve.

Zato je pa tudi cerkev od nekdanj skušala nepobožne pevce s pevališč odvracati, in provincijalni zbor Kolinski (da o drugih molčimo) ostro zapoveduje cerkvenim predstojnikom, „da naj s posebno skerbjo na to delajo, da se bodo v cerkv. pevske zборе le taki jemali, kateri to, kar z ustmi prepevajo, tudi v sercu verujejo in to vero v dejanjih kažejo“; kardinal in nadškof Mehlini pa je (26. apr. 1842) določil: „da se smejo le taki pevci, orgljavci in godci na kor puščati, kateri v resnici kerščansko živé in svojo službo s pobožnostjo in spoštljivostjo oskerbujejo“.

3. Godci. Gledé godcev (razen orgljavca, o katerem hočemo posebej govoriti) se lahko kratko odrežemo. Njim velja oziroma vse to, kar se je povedalo o pevcih; tudi oni so služabniki cerkve in službe božje in ne bi smeli svojega službovanja smatrati za najemščino in rokodelstvo; tudi pri njih se ne smé pogrešati spoštljivosti v igri in obnašanji, tudi oni morajo biti dobri muziki, ki ne rabijo svojih strojev le po verhu, marveč tako, kakor se spodobi za službo božjo. Tudi njim ne smé manjkati pobožnosti ter kerščanskega duha in obnašanja, ker njihovo delovanje (dasi tudi z ozirom na umetnost niže kakor petje) bi enako moralo biti molitev in služba božja, ki druge povzdiguje in nikakor ne moti. Ker je pa njih delovanje skoro le zunanje in mehanično, zato je zanje nevarnost velika, zamenjati cerkveni kor s posvetnim orhestrom. In da se tej nevarnosti velika večina godcev ne izogane, uči nas skušnja, ker med prenehlejši često nikakoršne pobožnosti niti nobene vdeležbe pri službi božji ne kažejo; od rokodelskih godcev se tudi ne dá nič drugega pričakovati, zlasti če je gosti po kerčmah njih glavno opravilo. Bog pomagaj!

(Konec prih. *)

Resnici za ljubo.

V prvi številki veleecenjenega „Ljublj. Zvona“ t. l. bere se kot uvod kritiki P. A. Hribar-jevih „Tantum ergo“ sledeče:

„Cerk. glasba je zdaj ravno v dóbi svojega razvijanja. Kakor ni drugá mogoče, ločili so se i naši muziki v dve stranki, na jedni strani stojé „oni možje, ki se do zadnjega trudijo, da bi se v cerkev uvedla sama latinščina, a da bi se iz cerkve pahnul národni jezik, hoteči v cerkvi imeti ono „staro cerkveno petje, kakoršno so odobrili in dovolili razni papeži in „cerkveni shodi. Vse pa bi moralo iti kar na hip. Kjer so še ravnokar peli „Schiedermayer-ja, tam bi se morali precej poprijeti Witt-a ali kakega drugega „novega glasbenega proroka. Pristašem tega programa nasproti stojé bolj „hladno misleči naši glasbeniki; imajo povse isti program: tudi ti „zahtevajo, da se v cerkvi uvede dostojnejša oblika petja, a polagoma, počasi, „od lahkega do težjega, da se poslušalcu s časom ukus ublaži. Pervi točki „tega programa so pa odločni protivniki in tu spremljajo te značajne boritelje „vse naše simpatije, kajti boré se za obstanek slovenskega jezika v cerkvi.

*) Mislili smo za gotovo, da že danes prinesemo konec tega članka, pa ni bilo mogoče, ker bi sicer druge reči zaostale.

„Perva stranka pravi: Pri slovesnih obredih v cerkvi bodi vse latinsko, „ker samo ta jezik je liturgični jezik. To je pa očitna pomota, kajti slovenski*) jezik je tudi liturgični jezik, poterjen od papežev, smejo se tedaj v njem opravljati obredi celó pred altarjem. Na tem stališči stoji tudi naš izvrstni in marljivi cerkveni skladatelj g. P. A. Hribar. — G. A. Hribar vidi svoj nalog v tem, polagoma ublažiti v ljudstvu ukus ter je privedi do razumenja pravega cerkvenega petja; a če mu bodeš v tujem jeziku pel, ne boš tega nikdar dosegel. To uvidevši, krenil je g. A. Hribar sicer svoj a pravi pot.“

Samo resnici na ljubo hočem stvar nekoliko razjasniti. Dve stranki ste, pravijo; ena hoče uvesti samo latinščino in pahniti národni jezik iz cerkve. Kdo hoče zatreti národni jezik? Cecilijino društvo? — Gotovo ne, ker namen društva je: pozornost obračati „na cerkveno petje v domačem jeziku,“ kakor je to razvidno iz §. 2. društvenih pravil, čerka d). Da je društvo to tudi v djanji pokazalo, vidi se iz društvenega organa, ki je prinesel v štirih letnikih 110 glasbenih točk: 67 z latinskim tekstom, **43 sè slovenskim**. Glasbenik je še v posebnem spisu obravnaval „cerkveno pesen“, tedaj je gotovo ne zatira. Odborove seje in občni zbori se veršé v slovenskem jeziku, pri javnih produkcijah je bila slišati tudi slovenska pesen. Vodja družbene šole je prvi na Slovenskem na svetlo dal „nauk o harmoniji“ v slovenskem jeziku. Tudi drugi skladatelji zlagajo skoro le na slovenske besede. Komu pride na misel, da čemo zatreti národni jezik?!

Res je, da se prizadevamo spolnovati določila papežev in cerkvenih shodov; to pa menda ni nič napačnega. Vse ne gre na hip, to predobro vemo. Podučevaje se več doseže, nego imperativno. Modra zmernost nam bodi vedno pred očmi!

Kakov prorok je Witt, vedel bode g. P. Angelik dobro povedati, ker je slišal mnogo njegovih umotvorov, in jih ima tudi sam v svojem repertoaru. Moja ponižna misel je ta, da v enem stoletji le malo tacih móž živi, kakoršen je on, ki je z občudovanja vredno energijo in jekleno doslednostjo preustrojil cerkveno glasbo tako na široko. Sicer pa vprašajte Liszt-a ali Wagner-ja, kdo je Witt; zvedeli boste.

Kateri jezik je v Ljubljanski škofiji liturgičen? Nobeden drugi, kot latinski. O tem se je v „Glasbeniku“ veliko in umevno pisalo. O tem je škoda po listih prepirati se. Cerkev sama ima pravico določevati obrede in obredni jezik. Ta določila jasno velé, da se ima pri slovesnih sv. mašah, to je: kadar je kor v tesni zvezi z liturgičnim djanjem, ali prav za prav bistveni del slovesnega tega djanja, da se ima peti le v latinskem jeziku. Res je, da je papež Janez VIII. dovolil sv. Metodiju za njegovo škofijo rabo staroslovenskega jezika pri službi božji. Tudi je papež Inocencij IV. dal enako dovoljenje Senjskemu škofu. A ljubljanska škofija tega dovoljenja nikdar ni imela, in če ga je dežela kot del Panonije (spadajoče k Metodijevi škofiji) v 9. stoletji imela, je to dovoljenje po nasprotni praksi ljubljanske škofije zánjo brez veljave. Kakor je abotno predlagati: „kar slovenski mašujemo, saj nam je to dovolil papež Janez VIII.“, tako je neresnično, da bi bil liturgičen jezik pri nas slovenski. V tem nas najboljše pouči

*) Nehoté so mi prišle na misel Mefistove besede v Goethe-jevem Faustu: „Denn eben, wo Begriffe fehlen, da stellt ein Wort zur rechten Zeit sich ein.“ Stavec.

razglas visokoč. knezoškofijstva, natisnjen v števil. 12. „Laib. Diöcesanblatt-a“, l. 1880 čigar prva točka se glasi v slovenskem prevodu:

„Čisto nedvomljivo je, da določila sv. Rimskega odbora za obrede (S. R. C.) o liturgiškem petji pri sv. maši in pri „Divinum Officium“, kakor vse rubrike v „Missalu“ in „Breviarium Romanum“ za ljubljansko škofijo imajo polno veljavo. Zato naj se v tem smislu izolikujejo izurjeni pevski kori pri farnih cerkvah. Dokler se pa ta cilj, katerega doseči si mora vsak župnik prizadevati, ne more doseči, ni drugač in zamore se toraj terpeti, da dosedanja cerkveni pevci pojejo tudi pesni v domačem jeziku pri slovesnih ali petih mašah, kakor so v odločenih dnevih po stari navadi, tako tudi pri izpostavljanji sv. Rešnjega Telesa in pri procesijah. Morajo pa take pesni po besedah in napevih od cerkvene više gosposke biti poterjene.“

Dolžnost je tedaj, določila sv. Cerkve natančno spolnovati. Vendar se terpe nekatere pomanjkljivosti, ki se naenkrat odpraviti ne dadó. Ta toleranca ima pa svoje meje. Kdor bi lahko, pa noče, ta ne spolni želje sv. Cerkve, temu se pregrešek ne more prezreti.

To je cerkveno stališče, in v cerkvi — materi vsih národov — velja le to. Da je g. P. Angelik tudi na tem stališči, priča to, da se v frančiškanski cerkvi v Ljubljani, kjer on petje vodi, pri slovesnih sv. mašah poje le latinsko, sicer pa slovensko. Prej je bila vsako nedeljo ob 9. slovesna sv. maša in slovensko petje. Kake dve leti pa je drugače. G. P. Angelik je predlagal: Ali latinsko peti (kar je pa za vsako nedeljo pretežavno in predolgo), ali slovesne maše skrajšati. Zадnje je obveljalo, ker so dotični gospodje res na cerkvenem stališču. Dozdaj pa še ni nikomur na misel prišlo reči, da se v frančiškanski cerkvi zatira národni jezik. Kaj poreče g. P. Angelik, ker so ga vendarle posadili na nasprotno stališče, tega ne vem; to je njegova stvar. — Dalje: Ko bi bil g. P. Angelik res na stališču, na katero ga spoštovani g. H. postavi, vendar ne bi skladal latinskih „Tantum ergo“. Vsaj jaz sem toliko národen, da bi nikdar ne zložil, niti na koru predložil spev v latinskem jeziku, ko bi vedel, da je slovenski jezik v naši škofiji pripoznan liturgičnim.

Meni pa je jasno, da se bje boj za osebe, a ne za stvar. Glasba, kakoršno goji Cecilijino društvo na Nemškem, slovenskemu národu ni prikladna, tako se pogosto čuje. A ko bi g. P. Angelik $\frac{7}{8}$ svoje prve zbirke napolnil s proizvodi Witt-a, Mohr-a, Greith-a i. t. d., izrekla bi se mu „brezpogojna zahvala“. Ako pa izide maša, o kateri pravi Witt, da je moderna do skrajne meje cerkvene dostojnosti, pisalo se bode, da skladatelj ne zna pisati za naše ljudstvo. In zdaj naj kdo reče, da to niso osebnosti? O teh pisati pa nisem imel namena, toraj prestanem.

Sporazumeli se pa toliko časa ne bomo, dokler vsi zložni ne rečemo: „Národni jezik nam je dragocena svetinja, a Cerkev je prva —; Cerkev namreč, ki národni jezik spoštuje in mu poleg liturgičnega častno mesto daje pri službi božji.

P. Hagnlin

Pesmaričica po številkah za nežno mladino.

(Dalje.)

Zvikšani in znižani toni.

Poleg glavnih 7 tonov pojemo pogosto tudi postranske tone, kateri nastanejo, ako se glavni ton za pol tona zvikša, pri čemer se številka od leve spodaj proti desni zgoraj prečrta (/), ali pa, ako se glavni ton za pol tona zniža, pri čemer se številka od leve zgoraj proti desni spodaj prečrta (\ ). Takó dobimo poleg naravnih poltonov 3. stopinje s 4. in 7. stopinje z 8. tudi med vsakima drugima dvema stopinjama nov polton ali po zvikšanji nižjega ali pa po znižanji višjega tona, torej skupaj 5 postranskih tonov, kakor kaže pregled vseh 12 glasbenih tonov v kromatični škali:

1	$\frac{1}{2}$	2	$\frac{2}{3}$	3	4	$\frac{4}{5}$	5	$\frac{5}{6}$	6	$\frac{6}{7}$	7
---	---------------	---	---------------	---	---	---------------	---	---------------	---	---------------	---

Vsak nov ton ima torej v pisavi dva znamenja, katera se v petji enako glasita, ter se enharmonična tona imenujeta. Pojemo po tem 1 kakor 2, 2 kakor 3, 4 kakor 5, 5 kakor 6 in 6 kakor 7.

(Ker med 3. in 4., pa med 7. in 8. stopinjo družega tona ni, poje se 3 kakor 4, 4 kakor 3, 7 kakor 1, 1 kakor 7.)

Št. 36.

(Vsak odstavek trikrat.)

||: 1 2 | $\overline{1 \ 1}$ 2 | 2 1 | $\overline{2 \ 2}$ 1 :||: 2 3 | $\overline{2 \ 2}$ 3 | 3 2 |

En dva en pol dva dva en dva pol en dva tri dva pol tri tri dva
c d c cis d d c d des c d e d dis e e d
do re do — re re do re — do re mi re — mi mi re

| $\overline{3 \ 3}$ 2 :||: 1 $\overline{2 \ 3}$ | 4 0 :||: 4 5 | $\overline{4 \ 4}$ 5 | 5 4 | $\overline{5 \ 5}$ 4 :||

tri pol dva en dva tri štir' štir' pet štir' pol pet pet štir' pet pol štir'
e es d c d e f f g f fis g g f g ges f
mi — re do re mi fa fa sol fa — sol sol fa sol — fa

||: 5 6 | $\overline{5 \ 5}$ 6 | 6 5 | $\overline{6 \ 6}$ 5 :||: 6 7 | $\overline{6 \ 6}$ 7 | 7 6 |

pet šest pet pol šest šest pet šest pol pet šest sed'm šest pol sed'm sed'm šest
g a g gis a a g a as g a h a ais h h a
sol la sol — la la sol la — sol la si la — si si la

| $\overline{7 \ 7}$ 6 :||: 5 $\overline{6 \ 7}$ | 1 0 :||

sed'm pol šest pet šest sed'm en.

h hes a g a h c.

si — la sol la si do.

Št. 37.

3 3	5 5	6 6	5 5	ī ī	7 6	5 4	5 0
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

1. *Iz-pod ska-le 'z-po-ke ma-le vir-ček hlad-ni snu-je se.*
2. *Po-tok ri-je se in li-je v svojem te-ku ne-u-gnan;*
3. *Ne za-sta-ne, hi-tro pla-ne, vsa-ka hi-tro mi-mo nas;*
4. *Val-čki vir-ni čas ne-mir-ni mla-dih let po-me-ni-jo.*
5. *O mla-di-na, skrb e-di-na naj za uk ti bo-de zdaj.*

: 7 7	6 7	ī 3	6 5	6 7	ī 2	ī 7	ī 0 :
-------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-------

1. *Po do-li-ni in pla-ni-ni se raz-li-va, ur-no gre.*
2. *in vo-di-ce ko zla-ti-ce šu-me-ta-jo v svo-jo stran.*
3. *in hi-tre-je še ur-ne-je u-top-lja-va se v na-ras.*
4. *U-re zla-te, de-ček, zá-te ka-kor val-čki gi-ne-jo.*
5. *Čas zbe-žu-je, ne ča-ku-je, in ne pri-de več na-zaj.*

(Dalje prih.)

D o p i s i.

— **Iz Ljubljane.** — Kaj se v mestni fari pri sv. Jakobu poje?

Čudno se bo marsikomu zdelo, zakaj da zastran cerkvenega petja v smislu Cecilijinega društva že četrto leto za kulisami sedim in o svojem delovanju v „Glasbeniku“ nič ne spregovorim. Znabiti sem tudi jaz tistih eden, katerim se še ni ogrelo serce za to res veličastno, po vsej pravici nebeško glasbo. Že od nekdanj sem se ogibal, kolikor je bilo mogoče, trivijalnih cerkvenih kompozicij; s toliko večjim veseljem sem pozdravljal začetek zboljšanja v cerkveni glasbi. Začel sem toraj koj, pa prav polagoma ledino orati. Hipoma svojemu prepričanju in želji vstreči, mi mnogovrstne zapreke niso dopustile.

Pevece in ljudstvo za ta vzvišeni namen izrejati in pridobiti bila je moja prva naloga, kar se mi je hvala Bogu še precj posrečilo. S počasnim, pa ne hitrim korakom sem vkljub vsem opoviram dospel na tisti konec, na katerem odmevajo blaženi glasi Cecilijanske lire. Da ne bom tu ostal, ampak z vso močjo napredoval, mi je porok naš za vse vzvišeno vneti župnik gospod Janez Rozman. On je bil že v svojem prejšnjem poslovanju tehtni podpornik našega kora, posebno pa zdaj po vsi moči gmotno pripomore, da bi se Cecilijanska ideja tudi v tej fari popolnoma utelesila.

Pojemo večidel vse, kar nam „Glasbenik“ donša. Izdane napeve od g. Foersterja, Nedveda, P. Angelika in P. Hugolina tudi vporabljam.

Pri velikih mašah pojemo: Graduale od Rampis-a, Kistler-ja, Geist-a, Schöpf-a in dotične graduale iz „Glasbenika“; offertorije iz Witt-ove zbirke, M. Brosig-a. Tantum ergo od Kempter-ja, Zangl-na, Mettenleitner-ja, Nedveda in P. Angelika.

Velike maše pojemo: Schöpf, opus 45, 46, 47, 55, 60 in 51; — Zangl, opus 51, 29; — Kaim, opus I.; — Uhl; — Schaller, opus 5; — Molitor, opus 11, 12, 8; — Stehle (Preis-Messe), Missa Cunibert od Rampis-a; — Foerster-ja, opus 15 itd. — Da sem skladbe kompoziterja Schöpf-a naj več vporabil, je edino le to, ker je precej spreten in v svojih kompozicijah bolj melodičen. Brez velikih težav se jih tudi manj izurjeni pevci navadijo, kar nam pripomore, da za klasične kompozicije pri skušnjah več časa pridobimo. Posebno priljubljeni so pa moteti in maša sv. Cecilije od g. A. Foerster-ja, katero smo sv. treh Kraljev dan verlo dobro peli.

L. Belar.

— **Iz Radgone,** 12. jan. — Oprostite, da poročam tako, kakor je navada v naši Sekovski škofiji. a) Pevci: 7 sopran, 6 alt, ob praznikih tudi 2 tenor, 2 bas. b) Instru-

mentalisti: ob večjih praznikih 16. Pevska šola je razdeljena v dva oddelka, in sicer: 1. pevci, kateri navadno na koru sodelujejo in 2. začetniki, kateri še niso za rabo na koru. V zadnjem oddelku je 12 otrok. Oba oddelka imata vsak dan po eno uro pevske vaje.

Novitete: Krentzer, Pastoralna maša. Rehaček, Harmonie-Messe. Schaller, II. Sontags-Messe. Singenberger, Missa pro Defunctis. J. Renner, Litaniae Ss. Nominis Jesu. Mozart, Ave verum Corpus. Witt, Ave Maria. Foerster, Regina coeli. Graduale in die Nativ. Dom. Ascendit Deus. Veni sancte. 2 Tantum ergo, Einfalt in Schubert. C. Greith, 3 Marijine pesmi. Seydler, 12 štev. iz Maiblüthen. Aiblinger in Steinhardt, 2 Marijine pesmi iz Musica sacra. Koral, to je Introitus, Offert. in Communio pojemo do zdaj samo enajstkrat v enem letu. 22. nov. smo našo patrono, sv. Cecilijo, prav lepo počastili; s pomočjo še drugih treh gospodov Slovencev peli smo dve slovenski kompoziciji, Pred Bogom in sv. Cecilija, oboje za moški zbor od prerano umerlega Josipa Gnjezda. V slovenski cerkvi pri „Mariji Devici“ pojemo navadno slovenske, stare in nove; tukaj pojejo slovenska dekleta iz dežele; kar pa iz „Glasbenika“ vzamemo, pomagajo tudi dečki iz farne cerkve.

Gospod vrednik, ako mi odstopite še nekoliko prostora v Vašem cenjenem listu, bi mi veliko uslugo storili. V prvi številki „Ljubljanskega Zvona“ nam gosp. Hlavka naznanja slovenske muzikalije, katere je Glasbena matica v preteklem letu na svitlo dalu, ter kritikuje tudi nekatere kompozicije, kar je hvale vredno. Kritika, na pravem mestu izrečena, veliko pripomore k napredku v vsakej reči. Mi Slovenci smo še v marsičem tako rekoč novinci. Kdo bode nam zameril, ako smo v najlepši umetnosti v muziki še precej daleč za drugimi národi. Da se pa gosp. Hlavka prederzne mej cerkveno glasbo umešavati se, katere on, kakor je dokazal, čisto nič ne razume, tega mu pa jaz ne morem odpustiti. Komično je, kaj ne, ako kdo svojo nevednost hoče po časnikih prodajati, in nam, ki se s cerkveno glasbo resno bavimo, kakor otrokom pesek v oči meče. Povsodi se naglašá napredek, kar je zgol naravno v našem veku; samo cerkvena glasba naj bi ostala na onej nizkej stopinji, kakor je bila; in namesto da bi tistim možem, ki so se z vso požertvovalnostjo prvi poprijeli trudapolnega dela, hvaležni bili, se pa zaganjajo nekateri siromaki kakor muhe v našo cerkveno glasbo, in se hočejo nam tako rekoč za sodnike vsiliti. Naš organ „Cerkv. glasbenik“ nam popolnoma zadostuje v tej reči, in ker le on zastopa pravo cerkv. glasbo, je toraj umevno, zakaj mu tako odkritoserčno zapupamo. Delajmo vsak v svojem stanu za napredek človeštva. Kdor pa je poklican v cerkvi čast božjo poviševati in razširjati, ta naj ne zamudi vse svoje moči posvetiti Vsigamogočnemu. Nikar ne vprašajmo, kaj navadnim ljudem dopada; naša dolžnost in naloga je veliko večja, naš národ do boljšega ukusa izrejati. „Vse pa bi moralo iti kar na hip“, pravi gosp. Hlavka. Kdo to veleva? V „Glasbeniku“ nisem tega še čital, in tudi noben pameten človek tega ne zahteva. Povsod so drugačne razmere; ako je cerkv. predstojnik vnet mož za pravo cerkv. petje, in organist — pevovodja — strokovnjak in vesten v svojem poklicu, no, tam so kmalu vse zapreke premagane. Ravno nasprotno je pa tam, kjer imajo premalo izvežbanega muzika; kdor sam nima, tudi drugim ne more deliti, in tako je najlepša prilika izgovarjati se: Ljudje in pevci ne marajo in nečejo, jaz jih ne morem siliti. Taki ljudje toraj ne bodo napredovali ne počasi in še manj na hip. Vsak drug človek, naj bo tega ali onega stanu, se prej pripravlja; duhovnik študira prej svojo pridigo, učitelj premišlja, kaj in kako bode predaval v šoli, samo organist-pevovodja naj bi tako brezvestno opravljal svojo službo. Taki ljudje so in bodo največji nasprotniki vsacemu napredku; in take ljudi naj bi kdo zagovarjal? — nikoli in nikdar. Kdor pa se je v svoji mladosti premalo učil, je zdaj še zmiraj lepa prilika, da se dalje izobrazí; naš „Glasbenik“ prinaša vsak mesec podučne članke in izvrstne muzikalne priloge. Le enkrat že resno začeti, potem že ide dalje; saj to je že stara reč, da najboljši muzikus in strokovnjak nikoli dosti ne zna, toraj se nam je zmiraj učiti treba, da ne zaostanemo za drugimi. Gospoda moja, še nekaj; pravi národnjak je le tisti, kdor ne skriva svoje národnosti, boječ se tega ali onega. Pravi značajni boritelj cerkv. glasbe je pa le oni, ki energično protestuje zoper vsako polovičarstvo v cerkvi, bodisi pred altarjem ali na koru.

Ivan Gregorič.

Razne reči.

— Prevzvišeni g. nadškof dunajski, Celestin Josip Ganglbauer, so oktobra meseca l. l. novo deško semenišče v Ober-Hollabrunnu, ki je stalo blizo $\frac{1}{2}$ milijona goldinarjev, slovesno posvetili in odperli. Pri tej svečanosti so gojenci tega semenišča pod vodstvom preč. g. pevskega prefekta J. Haferla (nekdanjega učenca prof. Böhm-a) kaj dobro peli Preyer-jevo mašo v D. Preč. g. semen. vodija, Fr. Kraus, si zelo prizadeva, da se uresniči določilo Tridentinskega zbora (Sessio XXIII, c. 18), katero veleva da „pueri (sc. seminariorum) grammatices, cantus, computi ecclesiastici aliarumque bonarum artium disciplinam discent etc.“ in skerbi, da se vsi gojenci v cerkvenem petji dobro podučujejo.

— V nekem kraju na Notranjskem so bile nove orglje blagoslovljene. Po izvrstnem govoru se je na novih orgljah produciral orgljar z „maršem“, češ, da pokaže ljudstvu, kaj je v orgljah. Na interpelacijo, zakaj da se je to pripustilo od kompetentne strani, prišel je odgovor, da se je to samo za ta edin slučaj dovolilo. Vprašamo, ali ne zna gospod orgljar na orgljah nič vrednejšega igrati nego posvetni marš? če ne, zakaj ni pustil igrati tamošnjega gosp. učitelja in orgljavca, kateremu je s tako igro službo obtežil, ker bodo nevedni ljudje tudi pozneje zopet zahtevali enakih izjem? To bi bile slabe orglje à la kolovrat, katere bi naredile efekt samo z maršem!

Oglasnik.

Priporočamo naslednje lahke cerkvene skladbe:

- Diebold J.** Op. 18. Missa „Adoro te devote“ za sopran in alt, ali za tenor in bas z orgljami — ali za 3 glase z orgljami — ali za 4 glase z orgljami ali pa brez orgelj. (Herder, Freiburg) Part. in 4 glasi, 1 m. 20 vin. (Vsak glas à 15 vin.)
- Haller M.** Op. 13. Missa sexta, za tri enake glasove in orglje (Boessenecker v Ratisboni). Part. in 3 glasovi 1 m. 60 vin. (Vsak glas à 20 vin.)
- Schaller Ferd.** Op. 23. Missa de B. M. V. za en glas (v obsegu oktave „d“) z orgljami (Boessenecker v Ratisboni). Part. 1 m. Glas 25 vin.
- Op. 32. I. Missa 2 vocum c. org. (Kakor zgoraj.) Part. 1 m. 20 vin, 2 glasa 60 vin.
- Koenen Frid.** Grad., Seq. & Offert. za najvišje praznike. Za 4 možke glase. I. zvezek: Part. 1 m. 4 glasi à 25 vin. II. zvezek: Part. 1 m. 40 vin., 4 glasi à 30 vin.
- Bauer Jos.** Op. 1. Nr. 1. Missa pro defunctis za 1 glas z orgljami (v obsegu oktave „d“) (Boessenecker v Ratisboni). Part. 1 m. Glas 25 vin.
- Missa secunda za 1 glas z orgljami (vse kakor poprej).

Dopisnica vredništva lista: Gosp. Dr. K. v V. Vaš cenjeni dopis odložiti smo morali za prihodnjo številko, ker nam je za zdaj prostora zmanjkalo. Oprostite tedaj.

Listnica vredništva prilog: Vsem čč. gg. skladateljem lepa hvala: prosimo še za naprej! Želimo samo, da bi se ozirali na potrebnejše skladbe, „gradualia, offertoria“, ne samo na „Pred Bogom“ in „Tantum ergo“. G. H. S. v N. Pride ob ugodnem času na versto. G. D. F. v T. Poslan motet ni graduale za praznik sv. Jožefa, ampak offertorij za njegov „patrocinium“; ali ga bode te pre naredili ali naj se prihrani za dotični praznik, sami razsodite! Za prihodnje prosim, dajte vedno na pošti pismo pretehtati — zaradi neprijetne kazni. Maša bode dobro došla.

Pridana je listu 2. številke prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Grčezda**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.